

MBS-1601100102041000

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2016) Examination

April / May- 2018

Sanskrit

Vedanga : Nirukta - 7

(Common Paper for 2015-2016)

निरुक्तम् – अ.७

पाणिनीय शिक्षा

नियतछन्दांसि

(New Coruse)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- १ (अ) नीचेनाभांथी कोरु पशु भे पूरुवापरु संदरुभु सलथे सभजलवु : ७
- 1 (a) Explain with reference to context any two of the following : 7
- (१) यलजुदुवतु मनुः ।
- (२) इतरेतरु जनुमानुः ।
- (३) भकुतिसलहचरुयुः ।
- (४) नलरलशंसलः इतल नुरुकुतलः ।
- (ब) नीचेनल शुवुकुनुरु सभजुतल सलथे अनुवलदु करु : (कुुरु पशु भे) ७
- (b) Translate with explanation of any two of the following : 7
- (१) सुवलः वलंशतलरुकशु सुपर्शलनलमु पदुवचवलंशतलः ।
- यलदयशु सुतल ह्यशु चतुवलरशु यमलः सुतलः ॥
- (२) अशुथु स्थलनलनल वरुणलनलमु उरुः कणुठः शलरसुतथल,
- जलहवलमूलं च दनुतलशु नलसलकुषुथु तललु च ॥
- (३) वुवलघुनल यथल हरुतु पुतुरलनु दंषुतुरलभुयलं न च पीडयुतु ।
- भुथल पतनभेदलभुयलं तदुवदुवर्णलनु प्रयुजयुतु ॥
- (४) अजुनलनुधसुय लुकसुय जुनलनुदुवनु शललकयल ।
- चकुषुठनुभुललतमु येन तसुमै पलणलनये नमः ॥

- ૨ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે શબ્દોનાં યાસ્ક અનુસાર નિર્વચન આપો : ૭
- 2 (a) Give etymology according to Yāska any two of the following words : 7
- (૧) આદિતેય । (૨) જાતવેદસ્ ।
- (૩) માતરિશ્વન્ (૪) વિરાજ્ ।
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે છંદના લક્ષણ આપો : ૭
- (b) Give the definition of the following metres : (any two) 7
- (૧) માલિની । (૨) પૃથ્વી ।
- (૩) શાર્દૂલવિક્રીડિત । (૪) હરિણી ।
- ૩ યાસ્કે સ્વીકારેલ નિર્વચનની સોદાહરણ ચર્ચા કરો. ૧૪
- 3 Discuss with illustrations the Principals of etymology accepted by Yāska. 14
- અથવા / OR**
- ૩ “શિક્ષા ઘ્રાણં તુ વેદસ્ય” - પાણિનીય શિક્ષાને આધારે ચર્ચો. ૧૪
- 3 Discuss according to પાણિનીય શિક્ષા – “શિક્ષા ઘ્રાણં તુ વેદસ્ય” 14
- ૪ સંસ્કૃત છન્દશાસ્ત્રના પ્રત્યયો વિગતે ચર્ચો. ૧૪
- 4 Discuss with detail on સંસ્કૃત છન્દશાસ્ત્રસ્ય પ્રત્યયાઃ. 14
- અથવા / OR**
- ૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે છંદોને લક્ષણ-બંધારણ અને ઉદાહરણ સાથે સમજાવો : ૧૪
- 4 Explain with definition , structure and examples any two of the following metres : 14
- (૧) પુષ્પિતાગ્રા । (૨) વિયોગિની ।
- (૩) ગીતિકા । (૪) દણ્ડકઃ ।
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write short notes on any two of the following : 14
- (૧) તાઃ ત્રિવિધાઃ ઋચઃ ।
- (૨) યાસ્કે કરેલ દેવતાઓનું વર્ગીકરણ
- (2) Classification of Gods according to Yāska
- (૩) પાણિનીયશિક્ષામાં વેદમન્ત્રોની વિશેષતાઓ
- (3) Specialities of વેદમન્ત્રાઃ in પાણિનીયશિક્ષા
- (૪) આર્યા અને તેના પ્રકારો
- (4) Ārya and it's varieties.